

YRITYSTEN KONKURSSIT ESTETTÄVÄ JA TYÖPAIKAT TURVATTAVA AKUUTIN KORONAVIRUSKRIISIN YLI

Koronaviruspandemia syöksee parhaillaan maailman ja Suomen taloutta kohti taantumaa. YT-neuvotteluiden ja lomautusten aalto on alkanut ja konkurssien aaltoa odotetaan. Hallitukselta tarvitaan edelleen toimenpiteitä yritysten tukemiseksi akuutin koronaviruskriisin yli. Hallitus on esitellyt varsin mittavia ja oikeansuuntaisia tukitoimenpiteitä yrityksille. Tukitoimet perustuvat kuitenkin lähes kokonaan lainojen takaamiseen ja maksujen korollisiin lykkäämisiin. Suorien tukien osuus kokonaisuudesta on hyvin pieni.

Akuutti kriisi vaatii välittömiä toimenpiteitä, joilla yritysten liiketoiminnan jatkuvuus turvataan seuraavien lähikuukausien aikana. Usea elinkelpoinen yritys kärsii väliaikaisesta kassavirran tyrehtymisestä, joka vaarantaa yrityksen liiketoiminnan jatkuvuuden. Äkillinen kysynnän romahtaminen on ajanut erityisesti palvelualan yritykset ahdinkoon ja romahduttanut tuotantoa eri yrityksissä. Erityisen voimakkaasti kärsivät pk-yritykset, mutta vaikutukset osuvat kaikenkokoiisiin yrityksiin.

Pelkkä yritysten kassavirran tukeminen lisälainaa ja maksuaikojen lykkäämistä tarjoamalla ei kuitenkaan riitä. Monissa pk-yrityksissä puskurit ovat pienet ja kyseessä on myös pääomaongelma, johon auttaa vain suora tuki. Koronaviruspandemian aiheuttaman talouskriisin syventyessä voimakasta vauhtia, tulee hallituksen myös jakaa yritysten merkittäviä tappioita laajemmin yhteiskunnan vastuulle suorien tukien muodossa. Kriisin pitkäaikaiset vaikutukset talouteen riippuvat siitä, kuinka nopeasti viruksen leviäminen saadaan hallintaan ja kuinka merkittäviin tuki- ja elvytystoimenpiteisiin ryhdytään.

Koronaviruksen aiheuttama talousshokki menee lopulta ohi. Vakavat taloudelliset vaikutukset jatkuvat kuitenkin pitkään. Se miten toimitaan nyt, määrittää taloudellisten ja inhimillisten vahinkojen syvyyden, jonka päälle tulevaisuutta ryhdytään rakentamaan, kun akuutti kriisi laantuu.

Elinkelpoiset yritykset ja niiden synnyttämät työpaikat on turvattava. Elinkeinoelämän toiminnot on normalisoitava mahdollisimman nopeasti ja taloudelliset tappiot, jotka vaikuttavat laajasti koko yhteiskuntaan, on minimoitava. Yrityksiä on tuettava suoralla tuella sekä välittömällä ja monipuolisilla toimenpiteillä, jotka kohdistuvat rahoitukseen, verojen ja muiden työnantajamaksujen maksuun sekä työlainsäädäntöön.

TOIMENPITEET:

1. TYÖNTEKIJÖIDEN SAIRAUSSPOISSAOLOJEN KUSTANNUKSET 3 KUUKAUDEN AJAN VALTION MAKSETTAVAKSI

Koronaviruspandemia on aiheuttanut kansanterveyttä uhkaavan poikkeustilanteen. Valtion tulee tukea yrityksiä ja kantaa väliaikaisesti kolmen kuukauden ajan vastuu työntekijöiden sairauspoissaolojen kustannuksista yritysten sijaan. Tämä tarkoittaisi, että työntekijät siirtyisivät Kelan sairauspäivärahan piiriin jo ensimmäisestä sairauspäivästään alkaen. Normaalisti työnantaja maksaa työntekijälle palkan kymmeneltä ensimmäiseltä sairauspäivältä. Sairauspoissaolojen kustannukset tulee siirtää valtiolle takautuvasti maaliskuun alusta alkaen. Esimerkiksi Ruotsissa vastaaviin toimenpiteisiin on jo ryhdytty.

Koronavirusepidemia on aiheuttanut merkittäviä määriä sairauspoissaoloja sekä epäselviä tilanteita muun muassa karanteeneista ja omaehtoisista karanteeneista johtuen. On myös aivan oikein suositeltu, että

työntekijät voisivat sairaustapauksen kohdalla jäädä kotiin omalla ilmoituksella tavallista pidemmäksi ajaksi. Valtion väliaikainen taloudellinen vastuu sairauspoissaolojen kustannuksista paisti tukisi työpaikkojen säilymistä niin myös hillitsi koronaviruksen leviämistä.

2. TYÖNANTAJIEN TYÖTTÖMYYSVAKUUTUSMAKSU JA SAIRAUSSVAKUUTUSMAKSU MÄÄRÄAIKAISESTI VALTION MAKSETTAVAKSI

Koronaviruspandemia vaikuttaa laajasti yrityskenttään, kun taloutemme vajoaa nopealla vauhdilla taantumaan. Työnantajien maksutaakan helpottaminen väliaikaisesti tukisi työpaikkojen säilymistä ja estäisi jyrkästi kasvavien lomautusten ja irtisanomisten määrää. Valtion tulisi ottaa maksettavakseen työnantajien työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutusmaksu määräaikaisesti tämän vuoden loppuun asti.

3. VERONMAKSUJEN LYKKÄÄMISEN ON OLTAVA KOROTONTA

Kaikkien yritysten voitava siirtää korottomasti jo määrättyjen ennakkoverojen, arvonlisäveron ja työntekijöiden tuloveron ennakonpidätysten tilitysten eräpäivää.

Hallituksen päättämä määräaikainen yritysten verontilitysten maksujärjestely on oikeansuuntainen toimenpide, mutta osittain riittämätön. Verojenmaksun lykkäämisen pitäisi olla mahdollista korottomasti nyt voiman tulevan 4 prosentin viivästyskoron sijaan.

Hallitus on päättänyt väliaikaisesta maksujärjestelystä, joka mahdollistaa eräänntyneiden verojen maksun lykkäämisen kolmella kuukaudella eteenpäin ja maksun jakamisen jopa 24 erään. Maksujärjestelyyn liittyvä viivästyskorko on väliaikaisesti alennettu seitsemästä prosentista neljään prosenttiin. Keskuskauppakamari katsoo, että tässä tilanteessa valtion tulisi pidättäytyä perimästä maksujärjestelyn yhteydessä viivästyskorkoa.

Veronmaksujen lykkäämisessä tulee olla kysymys korottomasta maksuajasta, jonka tarkoituksena on estää yrityksiä joutumasta maksuvaikeuksiin. Toimenpiteillä on vaikutuksia vain verojen maksamisen ajankohtaan, ei määrään. Toimenpiteiden vaikutukset julkiseen talouteen ovat väliaikaiset.

4. TyEL ja YEL-MAKSUJA ON VOITAVA SIIRTÄÄ 6 KUUKAUDELLA

Hallituksen päätös TyEL ja YEL- maksujen maksuaikojen pidentämisestä väliaikaisesti kolmella kuukaudella sekä työeläkeyhtiöiden vakavaraisuussäätöihin valmisteltavat poikkeukset ovat oikeansuuntaisia toimenpiteitä. Maksuaikojen pidentämisestä tulee kuitenkin tehdä pikaisesti uusi päätös, joka mahdollistaa maksuaikojen siirron korottomasti kuudella kuukaudella. Kolme kuukautta ei ole riittävän pitkä aika yrityksille päästä akuutin koronaviruskriisin yli.

5. YRITYSTEN RAHOITUKSEEN LIITTYEN ON OLTAVA VALMIUS NOPEISIIN JA VAIKUTTAVIIN TOIMIIN

Rahoitukseen liittyvät toimenpiteet ovat avainasemassa kassavirran kuihtuessa ja pääomien hiipussa yrityksissä. Käynnissä olevat toimenpiteet ovat hyvä alku, mutta toimien mittaluokkaa on tarkasteltava edelleen. Suoran rahoituksen osuutta on kasvatettava edelleen.

Rahoitukseen liittyvissä toimenpiteissä: Finnveran takauksiin, Business Finlandin ja ELY-keskusten tarjoamaan rahoitukseen liittyen, on huomioitava käytännönläheisyys, selkeys ja nopeus. Tuen on oltava haettavissa sujuvilla palveluprosesseilla, nopealla aikataululla ja prosessiin liittyvän byrokratian on oltava mahdollisimman vähäistä.

Suomen Pankin päätös kriisipaketista yritysten rahoituksen turvaamiseksi sekä Finanssivalvonnan päätös sallia pankkien pääoma- ja likviditeettivaatimusten väliaikainen alittaminen ovat erittäin tervetulleita toimenpiteitä. Myös pankkien tarjous lyhennysvapaista kuukausista pienille ja keskisuurille yritysasiakkailleen sekä asuntolaina-asiakkailleen on erinomainen.

Yritysrahoituksen kokonaisuutta on seurattava tiiviisti ja tilanteen edetessä on oltava valmiutta nopeisiin ja vaikuttaviin toimenpiteisiin yritysten rahoituksen turvaamiseksi. On myös kiinnitettävä huomiota siihen, että poliittisten päätösten ja yritysten rahoituksen välissä toimivat välitysmekanismit toimivat sujuvasti ja rahoitus päätyy yritysten käyttöön nopeasti.

6. MATKAILU- JA RAVINTOLA-ALA, TAPAHTUMA-ALA, LUOVAT ALAT SEKÄ HENKILÖLIIKENNE TARVITSEVAT KOHDENNETTUA TUKEA

Hallituksen päätös sulkea ravintolat on poikkeuksellinen, mutta tarpeellinen toimenpide. On sekä ihmisten terveyden että talouden toipumisen näkökulmasta välttämätöntä, että koronaviruspandemia saadaan kuriin mahdollisimman tehokkaasti ja nopeasti. Yhden toimialan liiketoiminnan kieltäminen on kuitenkin harvinainen toimenpide, joka tulee kurittamaan ravintola-alan yrityksiä ja työntekijöitä ja ajamaan monia yrityksiä konkurssiin. Alan työllisyyden vahvistamiseksi matkailu- ja ravintola-alalle on suunnattava räätälöity kohdennettu tukipaketti. Lisäksi Business Finlandin rahoituksessa alalle on kohdennettava suurempia rahoitusosuuksia kehittämishankkeisiin. Kohdennettua tukea on suunnattava myös tapahtumalalle, luoville aloille sekä henkilöliikenteeseen.

7. TYÖLAINSÄÄDÄNNÖN JOUSTOJA JATKETTAVA VUODEN LOPPUUN

Hallituksen päätökset työlainsäädännön joustoihin liittyen, jotka perustuvat työmarkkinajärjestöjen ehdotuksiin, ovat kannatettavia. Joustoja tulisi kuitenkin jatkaa vuoden loppuun. Nykyisen päätöksen mukaan joustot olisivat voimassa väliaikaisesti kolmen kuukauden ajan. Ei ole nähtävissä, että akuutti kriisi olisi ohi kolmessa kuukaudessa vaan yritysten välittömät vaikeudet tulevat jatkumaan pitkälle syksyyn.

8. YRITYSTEN KONKURSSIIN HAKEMISTA, SAATAVIEN PERIMISTÄ JA LUOTTOHÄIRIÖMERKINTÖJÄ TULEE TILAPÄISESTI RAJOITAA

Elinkelpoisten yritysten toiminnan jatkamisen mahdollistamiseksi yritysten konkurssiin hakemista, saatavien perimistä ja luottohäiriömerkintöjä tulisi tilapäisesti rajoittaa. Konkurssilain mukaan yritys katsotaan maksukyvyttömäksi, jos se ei ole maksanut velkaansa viikon päästä siitä, kun se on saanut maksukehotuksen. Oikeusministerin ilmoitus aikomuksesta poistaa säännös tilapäisesti on erittäin tervetullut. Jotta elinkelpoisten yritysten rahoittamiseen kriisin yli ei luotaisi ylimääräisiä esteitä, myös erilaisia perintätoimia, kuten tranan käyttöä perinnässä, tulisi tilapäisesti rajoittaa. Lisäksi perintäkulojen kohtuullisuuteen tulee tässä tilanteessa kiinnittää erityistä huomiota.

9. VÄLTÄMÄTTÖMÄN TYÖVOIMAN LIIKKUVUUS TURVATTAVA

Poikkeukselliset ihmisten liikkumiseen kohdistuvat rajoitukset ovat ymmärrettäviä ja kannatettavia koronaviruspandemian taltuttamiseksi. Moni suomalainen yritys on kuitenkin myös koronaviruskriisin aikana riippuvainen ulkomailta tulevista työntekijöistä. Välttämättömän työvoiman liikkuvuus rajojen yli on mahdollistettava kriisin aikana. Välttämättömän työn määritelmä on määriteltävä riittävän laajasti. Huoltovarmuuden lisäksi välttämättömän työn piiriin on luettava eri toimialojen toiminnan kannalta kriittiset tehtävät, kuten välttämättömät asennus- ja huoltotyöt. Välttämättömän työvoiman liikkuvuus

voidaan mahdollistaa huolehtien samalla ihmisten terveydestä. Yritysten näkökulmasta viranomaisten linjausten ja tulkintojen pitää olla selkeitä. Viranomaisten on järjestettävä yrityksille neuvontapalvelu, josta saa etukäteen tietoa onko yrityksen tarvitsema työvoima sellaista, jonka maahantulo on sallittua kriisin aikana.

10. RIITTÄVÄ MÄÄRÄ KAUSITYÖNTEKIJÖITÄ SAATAVA MAAHAN

Koronaviruspandemian taltuttamiseksi käyttöön otetut liikkumisrajoitukset ovat käytännössä estäneet kausityöntekijöiden maahantulon. Ongelma on valtava erityisesti maa- ja metsätaloudelle. Esimerkiksi valtaosa marja- ja maatiloista pyörii kausityöntekijöiden voimin. Suomeen tulee vuosittain jopa 16 000 kausityöntekijää, iso osa heistä tulee Ukrainasta. Aiemmin päätetty 1500 kausityöntekijän päästäminen maahan on akuutti apu satokauden alkuun, mutta ei isossa kuvassa ratkaise kausityöntekijöiden puutteesta aiheutuvaa ongelmaa. Nopeana ratkaisuna pitää sallia jo maassa oleville kausityöntekijöille työntajan vaihtaminen ja sitä kautta joustavoittaa kausityövoiman käyttöä. Ilman riittävää määrää kausityöntekijöitä uhkaa moni yritys ajautua ahdinkoon ja kotimaisten marjojen ja muiden maatalouden tuotteiden saatavuus heikentyä merkittävästi tulevana kesänä.

11. ELVYTYS

Akuutin kriisin jälkeen hallituksella on oltava valmiudet taloutta elvyttäviin toimenpiteisiin, jotta kriisin pitkäaikaiset haittavaikutukset koko yhteiskunnalle minimoidaan. Keskuskauppakamari julkaisee elvytystoimenpiteistä erillisen listan.

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja Juho Romakkaniemi, Keskuskauppakamari
juho.romakkaniemi@chamber.fi, puh. 040 050 5269